

**J. Meuszyński, R. Sobolewski, M.
Mahmud**

Nimrud (Irak)

Informator Archeologiczny : badania 8, 305-306

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

strony uczestniczące. Stanowisko od okresu Średniego Państwa do okresu mameluckiego /XVI-XVIII w./.

W toku prac w 1974 r. odkopano dalszą część budowli z czasów faraona Taharki /XXV dynastia/. Wśród odsłoniętych malowideł ściennych na uwagę zasługuje portret Taharki.

Znalezienie inskrypcji z czasów Amenhotepa II /XVIII dynastia/ świadczyć może o istnieniu w tym okresie w Kasr Ibrim architektury monumentalnej.

Rozpoczęto eksplorację świątyni meroickiej zachowanej tylko w poziomie fundamentów. W wątkach jej murów zidentyfikowano fragmenty starszego założenia architektoniczno-rzymskiego, z I w.n.e.

Kontynuacja wykopalisk na terenie miasta z okresu grupy "X" dała bardzo ciekawe wyniki. Spośród dużej ilości zabytków ruchomych wyróżniają się fragmenty tkanin i skórzana zbroja.

Przy meroickiej bramie miejskiej we wschodniej części fortecy, w ruinach zabudowań meroickich, grupy "X" i chrześcijańskich odkryto m. in. papyrusy hieratyczne i ozdobione rysunkami papyrusy zapisane kursywą hieroglificzną. Wśród papyrusów chrześcijańskich natrafiono na kilkanaście zwojów zawierających oficjalną korespondencję z drugiej połowy XII w co sugeruje, że pomieszczenie, w którym je złożono służyło w tym okresie jako archiwum.

W dalszym ciągu znajduwane były papyrusy greckie i łacińskie z okresu 50 r.p.n.e. - 50 r.n.e. należące być może do biblioteki stacjonujących tu legionów rzymskich. Prawdziwą rewelację stanowi kilka papyrusów greckich, które zidentyfikowano jako fragmenty II i V księgi "Odysei" Homera.

NIMRUD /Irak/

Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej w Kairze

Badania prowadzili dr J.Meuszyński, mgr inż.arch, R.Sobolewski oraz M.Mahmud z ramienia Irac Department of Antiquities. Finansowała Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej w Kairze. Pierwszy sezon badań. Dzielnica pałacowo-świątynna IX-VII w. p.n.e.

Pierwsza polska kampania archeologiczna w stolicy państwa asyryjskiego w okresie XII, IX-VIII i VII w.p.n.e. w Nimrud /dawne Kalhu/ zorga-

nizowana została na terenie tzw. Akropolu w południowo-wschodniej części miasta. Kryje ona zespół pałaców i świątyni królów asyryjskich z IX-VII w. p.n.e. W centralnej partii Akropolu przeprowadzono kilka sondaży. W sondażu południowym znaleziono wykonaną z palonych cegieł cysterne o głębokości 5 m, wewnątrz której znajdowały się fragmenty ceramiczne i połamane kości zwierzęce. Cysterna pochodzi najprawdopodobniej z okresu neoasyryjskiego.

W dwu sondażach w zachodniej części Akropolu odsłonięto kamienny reliefy z przedstawieniami skrzydlatych geniuszy. Jeden w całości doskonale zachowany, drugi z brakującą partią górną, ale jak stwierdzono pozostał w miejscu swego pierwotnego usytuowania a ponadto zawierający nowy, nieznaný dotychczas, typ przedstawienia mitologicznego.

W północnej partii koncesji odkopano fasadę budynku asyryjskiego z dwoma lwami i bykami usytuowanymi symetrycznie po obu stronach wejścia. Badano również pokoje /plan i wystrój/ położone na północ od wzmiankowanej ściany.

ODERCY /Bułgaria/
okręg Tolbuchin

Instytut Historii Kultury Materialnej
PAN w Warszawie

Badania prowadził prof. dr Witold Hensel. Finansowała Polska Akademia Nauk. Szósty sezon badań. Stowisko wielokulturowe okres halsztacki - wczesne średniowiecze IX-XI w.

W trakcie badań stwierdzono, że najstarsze nawarstwienia pochodzą z okresu późnohalsztackiego. Uderzające było bogactwo wyposażenia tego poziomu osadniczego. Szczególnie bogato reprezentowana była ceramika. Cennym uzupełnieniem był unikatowa fibula brązowa tzw. lirowata o konstrukcji halsztackiej pochodząca z VIII w. p.n.e. Następne poziomy osadnicze stanowiły osady z okresu wczesnobizantyjskiego, które mogą być datowane na IV i V w. n.e. Starszej osady broniły obwarowania w postaci ściany kamiennej przebudowanej następnie w sposób typowy dla mniejszych twierdz z czasów Teodozjusza II, tj. poszerzonej do ponad trzech metrów. Ścianę umacniały wieże, których do tej pory odsłonięto cztery. Mieszczą się one z wyjątkiem jednej na ścianie północnej i nie posiadają jednolitego planu. Najwcześniej odsłonięta, mieszcząca się w północno-wschodniej części obwarowań posiada kształt pięcioboczny. Widoczne są tutaj ślady kilkakrotnej przebudowy. W końcowej fazie funkcjonowania wieży zlokalizowano tutaj pracownię kuźniczą. Wstępne rozpoznanie wskazuje iż wieża była wzniesiona na konstrukcjach pochodzących z okresu późnohalsztackiego.